

ALNOVELLA EGY

GERILLA-KERÍTÉSRŐL

„Kendőbe csatár vörös-bagymát

Megülöm! – kiáltja;

s a térdére teszi;

rásap,

hosszút;

megeszi”

(Mészoly Miklós – Gyilkos)

VOLTAM ÉN

Voltam én KISZ-titkár is, a munkásosztály ifjú csapatának ideológiai támasza, segítője, öle és öröme. Aki nem hiszi, lelke sötét, agya hitetlen, akár a feltámadási gyászbrokát. Végtére, miért is ne lehettem volna bármi?

Voltam én ezidőben árkos szemű, részeges kölyöknyomdász is, iszákos gépmestergárda virtuóz szóvivője, bőszen munkügyi képviselő, s mind ez időben zsenge szűzek, hamvas lelkületű leányzók rontója; törzsgárdista a Dobi út Zsibbaszt nevű talponállójában, törzsgárdista a Lenin-sétány 156. alatt szobázató boszorkány Flóra-szagú, durva lepedőin.

Voltam én ezidőben csop.-vez. is, miként a tekintettel senkire nem levő link, aki nagy pofájával időlegesen azt is elhitheti magáról, aranyerén gyémánt-süveg. Egy kapcsolataiban, kompromisszumaiban ügyefogyott, öregedő mestert szabadítottam meg vezetői kötelezettségeitől, szegénynek szíve majd megszakadt szegyenében. Háborús helyzetben a küzdő fél megengedheti magának a blöfföt, orvtámadást, füstös játékokat: ő pedig, a hosszú békeidő megmacskásította és rugalmatlanná változtatta haditechnikájával egyetemben, a Heidelbergi gyorsajtó kezelője lett.

A Heidelbergi mindig feketét nyom. A Heidelbergi mindig A/4-es táblakvert. A Heidelbergre nem kellett figyelnie: így nyert az öreg azzal, hogy vesztett. Jövöltomból a sámliról mereszthetett hordóseggű Kovácsné hordójára, almodozva elmúlt ifjúsága fölötti szomorúságában.

Voltam én mindeközben gyáros is, természetesen szocialista viszonylatok közé ékelődött: kicsike gyáros. Esküvői meghívók gyárosa, névjegyeké és halotti tori étlapoké. Könyvkötők és milliomos maszekok reklámszakembere, ezen belül tipográfus, grafikus, kézi- és gépi szedő, gépmester és szűz berakónő. Mindezekből egy huszáros délelőttön KISZ-titkár, mint a mesebeli békából mesebeli királyfi.

CSINÁLD MEG! – MONDÁ

Csináld meg! – ajánlotta melegen a ceruzavékony, mérföld magas szerkesztő. – Hálás anyag. Esetleg a fejedre koppantanak, de az sose árt. Nem rosszabb, mint ha észre nem veszik... – böles meglátás, de alig hűsz fölött ki képes bemérni a böles szavak jelentőségét?

Száraz gyűjtemény elkészítéséhez kértem segítségét: „*Ki lép be, miért lép be?*”

– Remek! – dörzsölte tenyerét elégedetten a szerkesztő úr, majd emelte a telefonot, hívta az illetékest: – Te, Laci – mondta minden bevezető helyett –, van itt egy fickó, aki a munkához szorosan kapcsolódó tervezettel állított be. Feltétlenül beszélned kell vele, feltétlenül támogasd, még ma beszélj vele, feltétlenül!

Lenézett rám valahonnan a légyszaros lámpabúra vidékéről, kacsintott.

– Tehár ebéd után, ühüm, ebéd után. Ez remek, ebéd után! Feltétlenül támogasd a tervezet megvalósítását, Lacikám!

Ó, Istenem, ha ennyire feltétlenül, ó, az én nagy talentumom ismételten kimutatja foga fehérét! sustorogtam az elégedettség ritka perceinek örömeivel.

– Bízom benne, hogy diplomáciai érzék szorult beléd, hogy kissé módosítva adod le a tervet. Valami olyan legyen az alapkoncepció: miként segíti a szervezeti élet a fiatalok világhoz való viszonyát, és meghatározza-e, ha igen, hogyan határozza meg a szervezeti élet. Így, ilyen egyszerűen! – oldalba vágott, de nem hunyorított, mint már eddig hatszáznegyvennégyyszer, tehát ne hivatkozzak rá, ha a dolgok másként történnek, mint azt szavak nélkül elterveztük.

Megint hunyorítás nélkül, búcsúzóul:

– Ha megnyered őt az ügynök, akár éves ösztöndíjra is leharaphatod. Szívesen adják, úgyszincs kinek. Egymás közül választanak évente. Ahogy elnézlek, el is férne rajtad egy kis ösztöndíj. – Gúny nélkül fejezte be, futva végigmért, lehet, elpirultam, akkoriban tán tudtam még. Csavargókorom ruházataát viseltem, mert csavaros szocialista gyárosságom bármennyit is hozott, mégsem jutott nadrágra, dígó ingre, cifra szűrre.

LACI, SZÉTFOLYÓ, TERPESZKEDŐ

Laci szétfolyó, terpeszkedő, fekete et., ragyogó fogsorral, kékre beretválva. Szégyenkezve topogtam sáros antilopbakansomban a fényes teremben, ahová a föltúrt teret átszelve jutottam.

Bődületes erővel szorította kezem, akár egy hajóács, s bár igyekeztem, ropogtak perceim, úgy éreztem, a fickó kihajítana az ablakon, ha feldühödne. De nem. Mosolygott, elégedetten. A torna az első találkozások próbája lehetett. Később soha így meg nem szorongatott, és mert láthatóan élvezte a dolgot, nem húztam el a kezem, szemébe néztem én is. Hátha ezen múlik. De nem mosolyogtam. Annyi önuralom nem maradt, túlságosan igénybe vett a parolázás. Végre aztán megelégette, és mielőtt komikusá válhatott volna a póz, ahogy állunk a fényes asztal előtt, a frissen tisztított perzsán, elengedett és vigyorgott:

– Egészen jó kezed van. Lapátolsz néha, igaz? – leültetett.

– Te meg birkóztál korábban.

Leült a fogadófotelba. Megmért, szemén láttam, nem néz ki blöfföt belőlem.

– Ifjúsági válogatott voltam – úgy mondta futva, mintha nem számítana. De a kocka megállt ötösön-hatoson, és nyilvánvalóan.

– Emlékszem a nevedre. Kubai spartakiádról hoztál ezüstöt, vagy aranyat. Jó a memóriám? – persze tétován. Istenem add, hogy volt Kubában a birkózó ifjúsági válogatott!

Legyintett. Csak bronz. De az is szép volt. Sérülten versenyeztem.

És nekilátott. Aprólékosan, pontosan, és olyan lázító szép magyar nyelven, ha magnetofon van nálam, és szalagra vehetem a történetet, amelynek két re-

pedt bordája, egy fekete bőrű kubai birkózó és egy mesztic kubai lány volt főszereplője, és prózát csinálhatok belőle, Gerelyes *Kilenc perce* a dobogó második fokára szorul.

Csak nekem töltögetett mindeközben, ő maga alig a nyelvét dugta a Lánc-hídba. Megkérdeztem, biggyesztett:

– Kívénült sportoló sem ihat, csak az ilyen lapátos legény, mint te – vi-gyorgott hozzá, s figyelte, megbántott-e. Nem bántott meg, de rátértünk jöve-telem céljára. Nyert ügyem volt, hiszen a sport csodálatos.

APÁM HAZARENDELTE KERÍTÉSÉPÍTÉS...

Apám hazarendelt kerítésépítés ügyében. A munka gerilla. Az építmény gerilla-kerítés. Egy több, mint tíz éve tartó harc végeredménye, melyet az erdész ellen vívott. A gerilla-kerítés teendője nem kevesebb, mint hogy elzárja a kert alatti útszakaszt. Ezen közlekedett az erdész évenként újabb és márkásabb kosijával, és ütötte el hol a kutyát, hol a kiscsirkék csapatát kotlóstul. Az erdészen kívül az utat használták a hatalmas erdei járművek, emelődaruk, szállító monstrumok és egyéb szörnyek.

Az út hajdanában gyalogutacska, választóvonal a Kisrét és a háztáji földek között. Miután az erdészet kibérelte és feltörte a Kisrét parlagát, topolyák-kal ültette tele, s a területbe beszántotta az utacskát is. A csemetéket a határig palántázta. Így a laponson levő kukoricájukhoz, novaszőlőikhez igyekvő gyalogosok kényszerűségből két lépéssel beljebb, a magánföldcsekkén törtek újat maguknak. Az erdész csörgő Csepel motorjával ugyancsak jutott haza, mert az erdészház és a csemetekert közti legrövidebb út ez az ösvény, és a kijárt tal-pasfűvön és békapázsiton nem fulladt le, mint a száz méterrel távolabb levő, sivataggá tört dűlőn.

Itt még nincs hiba. Az erdész, érkezését követő néhány évben kicsi fiúcska és *gyűttment*, arról szót sem ejtve, lerobbant gazdaság parancsnoka, ami eleve meghatározza helyzetét. Apám pedig gazdája egy birtoknak, amelyet élete hosszú éve alatt épített, emellett kevés beszédű, súlyosakat mondó, ha szólaló, mindig meghallgatásra találó öregember. A vadászok, a falu és a környék elitje nap mint nap bejárnak hozzá, lótt nyulat hoznak vadásznak, levesnek fácánt, foglyot, és néhány pohárka pálinka vagy forralt bor mellett megtárgyalják a világ hazudós folyását, a falu életét, és zsidóznak, sváboznak, ruszkiznak ke-ményen: összhangnak nincsenek híján.

Aztán megfogyatkoztak a nyulak, eltűntek a foglyok, majd a fácának is ritkultak, nem szenvedhetvén a műtrágyával sózott bogarakat, s ezzel egyenes arányban eltűntek a vadászok, akik viszont a haszontalan erdőjárással töltött napokat nem kedvelték – mindeközben az idő telt. Az ifjú erdész középkorú erdész lett, felvirágoztatott gazdaságához csatoltak még két rongyos gazdaságot –, mindeközben beindult és aranyat tojt a környék egyetlen és hatalmas fenyőiskolája –, mindeközben jó munkája elismerésül bronzot, vagy mi a csu-dát kapott, s Trabantja után öreg Zsigulival, majd zörgő Polskival járta ki a pázsitot a kert alatt, leszakítva újabb lépéseket a területből, s úttörőként csap- sítot vágva az óriási, hat-hét szobás erdészház – hajdani hercegprimási pihenő – vendégei elé.

Ha csirke, tyúk kimúlt, mert a vendégek sofőrjei alkonyat előtt sem, alko-nyat után sem dőcögve haladtak a keskeny, egynyomos és egyirányú úton, mert a vaddisznó-kecske-töltöttfácán mulatozásokkal elvesztegetett időt be kel-lett hozni: a harc újra, meg újra fellángolt. Bár alkalmanként elütött állat sem kellett, elegendő volt, ha anyám valami ostobán nőnemű elégedetlenkedéssel

fölbőszítette, vagy több gint kortyintott a nap telvén. Ilyenkor kint állt az út közepén, nem engedte elhaladni az erdészt, aki egy ideje már használhatta volna a sivatagi utat; de mert pontosan bemérte, mekkora szüksége van rá a vidéknek, az erdőnek: nem került. Apám aztán villámló dörgedelmeket vágott fejéhez, amelyek legszolidabbika sem ereszkedett a tolvaj *gyűttment* szintjére.

A két keréknyom a gyakori használatból egyre mélyült, míg nem az erdész tololapos szörnyeteget vezényelt ki, elsimítás és szélesítés okából. Mindehhez hozzá kell tenni, tyúkjaink és a többi állatféle csak és kizárólag a fröcskölő olaj és benzintől átitatott békapázsitot, talpfüvet legelészte, mintha a világ legízletesebb étke volna, s apám nem akármennyire viselte szívén baromfiállataink kedélyét. Az állatocskák nyilván bojkottálták az erdőt, ahol róka lapulhatott, és mely nem gazdájuk kedve szerint nőtt: kaparójukat a topolyák közé be nem tették. Csak és kizárólag az utat gyomlálták, s hogy Vicikus a tololápijával ezt kívánta eltüntetni főnöke parancsára: apám fogta a horolót, kiállt az út közepére, mint a kőszikla. Összecsapásig nem jutottak, Vicikus meghátrált, szörnyetegével a fák közé tolatott, majd eldörgött, magában mindazt elmotyogva, amit ilyenkor parasztember elmotyog. Főként fejének horolóval való széthasításának ígéretét vehette zokon, annál is inkább, mivel osztálytársak voltak ezer évnek előtte.

Apám ekkor már nyugdíjas, ideje, türelme korlátlan. Az utat őrizni kell. Ha hosszabb ideje nem akadt alkalom akcióra, tréfára veszi a dolgot, s tréfái ülősek; szalmát vásárol, s azt úgy rakatja le, mellette szükösen fér el egy kerékpáros is. Az erdész érti a tréfát, traktorral nekijárat a kazlacska útra lógó kétharmadának, s az egyébként is törött-zúzott kombájnszalmát harminc méteres távolságig túratja-szóratja. Apám összeszedi, de most szorosán a kerítés mellé boglyazza. Az út tehát szabad.

A kerítés közvetlen közelében, a drótot már-már nyomva, áll néhány nyárfa: ezeket évekkal korábban kivágja apám, ha egyszer úgy érkezünk meg, hogy neki is, nekünk is kedvünk kerül a munkához. Azért szükséges a nyárfák kiirtása, mert beárnyékolják a paprikának és egyéb zöldségeknek fenntartott kertet. Ennek mostanára semmi jelentősége, hiszen a Kiserőre telepített és villámgyorsan növekvő erdő délig vastag árnyékkal teríti a területet. De apám cselekszik. Nem vár tovább. Amint az erdész délutáni munkáját befejezvéen elporol a kert alatt, új kék WV-je háta eltűnik, fogja a nagybaltát, nekilát. A két legvastagabbat választja ki, de csak az egyikkel végez. A másikat holnapra hagyja. A fa keresztben fekszik, ledöntve. Törzsén áthajtani erdei szörnyetegnek is sok. Aztán hajnalban, mert az ellenség a nappal együtt kel, hogy távolabbi birodalmában is ellenőrizhesse a munkakezdést – apám a verendablakban áll, türelmetlenül figyeli az órát és a dombtetőt, mikor érkezik már, csak nem aludt el éppen ezen a napon! Aztán egész napos jókedvet szerez a látvány: az erdész kipattan WV-jéből, s a ház felé fordulva átkozódik, káromkodik. Majd ingerülten bőgve a motort, hátra tolat, néha kicsúszik a nedves fűre, pörög a kerék, apám győzedelmesen mosolyog. Az sem zavarja, ha déltájban traktor érkezik, s a ledöntött koronát ráfordítja a kerítésre, pengjajgat a drót.

Vasárnap: nyomjuk az ásót, csapjuk a csákányt a szentségtelenül megtiport, kegyetlenül összeállt földbe. Öcsémmel pálinkásan összenevetünk, részt veszünk az öregember játékában, aki láthatóan izgul, nem hagy ott bennünket egy percre sem, szokásával ellentétben. Máskor kiadta a munkát, az első mozdulatokban még részt is vett, majd eloldalgott, „valami más fontos elintéznivaló ügyében” – s csak a munkavégzésre érkezett vissza, amikor persze nem felelt

meg neki semmi, mindenben talált hibát. „Ha tik mind így dolgoztok, tíz év múlva éhen fogtok halni!” – morgott, arra gondolva, ha a korosztálya kivételül a munkából, és nem ad kenyeret szánkba, akkor már senki meg nem termeli azt.

Diskurálunk az öcskössel, ő csakányoz, én lapátolok, szöveg közben jobban tempóz a munka, a poharat lassabban emelgetjük, alján kotyog, tartson ki legalább a kerítés feléig. Eldücsökszem, úgy látszik, kapok valami pénzt egy anyag megírásához. Apám fülel, még nem mordul, bár látom, a nyelve hegyén fickándoz, de mert nem neki szólt a mondat, úgy tesz, mintha nem érdekelné. Aztán, hogy közelebb legyünk egymáshoz, az üres nyúlólból három üveg kőbányait varázsol elő, egymás mellett állva iszunk.

– Milyen írást csinálsz, gyerek? – kérdezi hirtelen, mint akinek ebben a pillanatban jutott eszébe, de azért olyan nagyon nem foglalkoztatja, verébrajt szemlél messze az akácbokron.

– A KISZ-ről – mondom.

– De milyet?

– Szárazat, tárgyilagost.

– Hülye vagy! Nem azt kérdeztem, milyent, hanem, hogy milyet!

Elmondom. Lassan, óvatosan fogalmazva, nehogy rosszul használjak valamit, nehogy félreérthető legyen egy-egy szempont, minderre azért ügyelek, mert figyel, mint a héja, lesi, hová csaphat le.

Elfordul, oszlop tetejére helyezi az üveget: – No, rajta! – mondja. Láthatóan tudja a választ.

Borsólevest, nyúlapprikást eszünk. A nyulat nockedlivel. Apám tesz-vesz, totyog, már végeztünk a levessel, még mindig nem ül közénk.

Kora délután befejezzük a gerilla-kerítést. Schol máshol nincs betonoszlop a kert körül, csak itt, hátul.

Együtt ballagunk a pályára. Haza is így, hármásban. Soha nem fordult elő. Korán kirehbentünk, korábban, minthogy meccsre mehettünk volna az öreggel, nem számítottam rá, nem is vártam, hogy ez valaha is megeshet; ezzel együtt váratlanul megható, ahogy – képtelenségnek tűnik –, de így igaz: férfiszámba veszi két fiát. Nem hagyott ott bennünket, amint a pályára értünk, még kortárs barátaival döntött le egy sört a mérkőzés végén: velünk. Talán még valami büszkeségfélét is felfedezni vélek, ahogy ott feszít közöttünk, egy fejjel kisebb mindkettőnkénél, tehát: ahogy feszít két nagy ló fia között.

Este kártya: „víg a hetes”. Tíz éve nem játszottunk, négyesben pedig van az tizenöt, húsz is.

Csakhogy amint hazaérkeztünk, apám megint a családfő, a főokos, az ellentmondást nem tűrő. Hogy bizonyítsa ezt, kiprovokál egy röpke, villámgyors és oktalan veszekedést, amelyet öcskössel kettesben elhárítunk, mielőtt eldurvulhatna. Szükséges közbelépésünk, és egyértelmű is, hiszen apám a mi kedvünkre gyártotta, bemutatandó, a kalapot ő viseli, a gyepőt nem engedte ki kezéből, nehogy azt merészljük hinni: nyugdíjas vénember, akinek már saját házában sincs szava!

Öcsém kever, aztán leteszi a paklit, szemléli, nyomkodja kezét.

– A szentségit! – morogja. – Vérhólyag, vízhólyag, ilyen dudor, olyan dudor. Válogathatok, melyiket szeressem.

Nem komoly morgás ez, csak megfélemedezett kezeiről a nap sűrűjében, most meg már látja, a nyomdafesték miféle rejtekhelyeket, zugokat talál zilált bőrű

tenyerén, és hogy hónapokig, amíg a hámszövet meg nem birkózik a sebekkel: lehetetlen lesz kimosni.

Apám az asztalra csapja ökleit, öcskösre néz, de nekem mondja:

- Itt früstököltél?
- Itt früstököltél - bólint öcsém.
- Itt ebédeztél?
- Itt ebédeztem.
- Itt vacsoráltál?
- Igen.
- Itt alszol?
- Igen.
- Pálinkát ittál?
- Ittam.
- Pálinkát reggel is iszol?
- Ha marad.

- No, látod! - emeli föl mutatóját apám, mint M. az M. tér közepén, bók-lászó szomorúfüzek alatt: - A napszámos, ha evett, ivott, aludt, akkor ne dűnnyögjön, még a kapanyélre se, mert holnap másikat vesznek föl helyette. A napszámos dicsérje a gazdát, szépet mondjon gazdaasszonyáról, s a kapanyél legyen a legjobb, az adja a kenyeret...

Öcsém is engem néz, apám is engem néz. Anyám csodálkozik, honnan büjt e csudás szentencia, mi lehet az oka?

Aztán mindhármán az öreg ellen játszunk. Intéssel, lábtaposással jelezve, ki, hány ütésig bírja. Apám tudja ezt, összeszorítja fogát, játszik, veszít és dühöng. Minden múltból előkerült tréfát legalább kétszer elsütünk a kontójára, anyánkkal az élen. Aztán megcsíp egy partit, hosszasan, összehúzott szemmel gondolkodva, minden lap lerakása előtt. Feláll: Takarodó, tíz perc múlva lámpaoltás! - indul mosakodni, az előszoba függönyének ráncai közül visszandít: Csak sikerült hármótok ellen is, kutyák!

Az ágnak anyámillata van. Gyermekkor illata. Sokáig nem alszom el, forogtom, kergetem a napszámos-példabeszédet. Jellemző az öregre. Minden szava, minden gesztusa és gondolata ikergyereke a húsz évvel ezelőttieknek.

- Ha fele ilyen büszke volna az öreg, és fele ilyen gögös, nem kezdtünk volna mindketten a béka seggénél - bököm meg szuszogva alvó öcsém vállát.

REGGEL BEMEGYEK

Reggel bemegyek a tanácsra, megnézem a térképen, jelölt, kimért út-e a háború oka. Ezt a csatát nem vezetheti el, úgysis az utolsó egyike, amelyben feltétlenül győznie kell.

Az út nem szerepel egyik térképen sem. Két tanácsi úriasszonyosság csodálkozva csapja elém az összetekert kartont: Micsoda hülye kérdés hétfő reggel - látszik rajtuk, s cserélgetik tovább a vasárnapi, bükkészki élményeiket. Miután hatszor is meggyőződve arról, hogy út az nincs, és írógéphez kérem a leginkább titkárnőnek látszó hölgyet, ezt egyenesen személyük elleni sértésnek veszik, grimaszuktól forni kezd az agyam, és őszintén örülök, hogy csak háromcentest ittam ébredéskor, torokkaparónak. Leíratom a szöveget: „A K-D 11/z 197. sz. F. község külterületi térképén, az L-10-es szelvényben tanácsilag kijelölt út nem szerepel. Ezt aláírással igazolom.

Tanácsbíró sk."

Három példányban.

Otthon aztán fehér jelzőrongyot, fényvisszaverő korongot drótozok a kerítésre, ebből ne legyen baj, nehogy valamelyik szörnyceteg nekihajtson. Apámnak átadom a leiratot, lobogtassa, ha itt az idő.

KÉT HÉT ELTELTÉVEL

Két hét elteltével anyám táviratozik: *bontják a kerítést, az út létezik.* Telefonozok a tanácsitkárnak: kérdem, hogy az úristenbe' van ez? Az erdészet kérvénye hónapok óta elbírálás alatt áll, mint időközben kiderült, és minden bizonnyal olyan döntés születik, amely az erdészet számára kedvező.

Telefonozok jogász barátomnak: nézzen utána, milyen indokok alapján sajáthatnak ki magánterületet, és kik illetékesek, milyen szerv rendelkezik ezzel a joggal.

Telefonozok Lacinak, a birkózó funkcinak, van-e módja, hogy lépjen az érdekemben. Azt mondja, nem tudja, de szinte biztos, van olyan munkatárs, akinek van olyan barátja, akinek van döntési, de legalább beleszólási joga. Mindkét telefon hangneme biztató, így újra felhívom a titkárt, üvöltve közlöm, a kisajátítást jogi személyekkel kivizsgálatom, és ha suskus vagy fenyoedszka van a dologban, úgy már most legyen boldogtalan.

Egy nap elteltével újra hívom Lacit: összeállt a kapcsolat, ma küldték el a hivatalos felkérést a kisajátítás ejtéséről, ugyanis egy nyugdíjas, harcokban megöszült kommunistáról van szó, akinek az idegei nincsenek rendben, és megviselné, ha levágnának gondülőz és idegnyugtató kertjéből. A problémát igyekezzenek más – személyes érdeket nem sértő – módon megoldani. Köszönöm, mondom. Nagy vagy, Laci!

Gyere be, ha tudsz, megisszuk az áldomást, lapátos! – mondja búcsúzól.

Másnap hazautazom, összegyűlt elintézendőim nagy halma miatt sietősen, és autóval. Egyenesen a tanácsra megyek, látni akarom a térképet. A titkár szétárja karját, nagyon sajnálja a dolgok *ilyetén* állását, de a térkép ottjártam óta nem került elő, eltűnt, tán a föld nyelte el. Nincs. De beadták a kérvényt a térképészeti hivatalnak, a másolat pedig az idén elkészül, ha látni akarom, értesítenek.

Lesz rajta út apám kertje végében? Nem, mondja, nem. A térkép pontos másolata lesz annak, amelyet ön látott. Bükkszéket megjárt hölgyek vonagnak, mint a macskák, meresztgetik szemüket, mellüket. Fontos ember telefonozhatott, írhatott alá az érdekemben, ha ennyi jut nekem. Az egyik macskának igazán köstolásra váró szép melle van, de az orra túlméretezett, nézem búcsúzól és nem köszönök, bevágom magam mögött az ajtót, ha lúd, legyen kövér. Hull a mész. Hátam érzi, lesnek az ablakon, de barátom távolabb áll, így a rendszámot nem, csak a kocsí márkáját láthatják, attól pedig lehet állami, nem Trabant.

Az alsó, kivégzett úton, az erdészen gurulunk a kert alá, nyomom a dudát, hadd dühöngjön apám, ha meglátja a gerilla-kerítés előtt álló szürke autót. Nem szállok ki, nehogy korán felismerjen, inkább várok és nyomom a dudát. Látom, jön, még mindig túlkölök, már cifrázom is, kezében ott a horoló. Kilép az elkerített útszakaszra, felénk fordul, szikrázik a szemc. Erre már nyitom az ajtót.

– Ne csinálj hülyét belőlem, gyerek, neked nem jó a másik kapu?! – mondja recsegeve.

- Az alkotásra voltam kíváncsi, áll-e még... - mondom.
 - Ezt senki le nem bontja - néz körbe a hússzor háromméteres, megművelhetetlenül ledöngölt, visszarabolt birtokán.
- Bemegyünk.

NYAKIG FESTÉKBEN

Nyakig festékben, a gép mellett ér utól Laci telefonja. Vegyek kabátot, menjek be azonnal, a főnökkel megbeszélte. Jól van hát, megsúroлом magam, átöltözöm, munkásancúgban mégsem mehetek oly szép, fényes helyre.

- Meg akartad csinálni azt az anyagot, lapátos?

Meg akarom most is.

- Akkor hétfőn elmész egy hathetes vezetőképző tanfolyamra, addig van négy napod, hogy lógó-függő dolgaid elintézd. A kérdések vázlatait látni kívánom én is.

- Milyen tanfolyam ez, Lacikám?
- Mit gondolsz, milyen?
- De hogy mehetnék, ha egyszer nem is vagyok tag?
- Belépsz. Ezt el is intézzük, máris. Mária! Bújjon be!

NYOLC hó olvadt el, s a KISZ-anyag azóta is roncsaiban hever. Már a tárgyévét követő nyár új és fontos kérdést hozott: „*Ki és miért vándorol Lengyelországba?*” Ezt sem hagyhattam parlagon, hiszen oly izgalmasan távolbamatató, a felnőtté válás alapvető gondjait megfestő, ráadásul általam alaposan ismert témáról volt szó! Majd kicsi idő öregített rajtam, s máris nyakig a bevonulásom elleni hosszú háborúban. Új fejezetcím: „*Ki miért menekül bazajfűi kötelezettsége elől?*” Majd az ózkdodók nagyobbik részével beöltöztem a zöld ancúgba, és önmagától adódott: „*Ki miért, milyen mértékben alakul a hatalom birtoklásának terhe alatt?*” Összegyűjtve néhány füzetnyi forgácsot, nem sokkal jutottam előre a kérdés megválaszolását illetően.

Egy idő után bizonyossá vált bűnös és alig mérsékelhető vonzódásom a *szebbik nem* irányulatába, ezügyben történt kimutatásaim nyomozati anyaga kötetekre rüg, válogatott és kielemezetlen történeteim gyűjtőkérdése a következő: „*Miért oly örületes Sára mosolya?*”

Miután magammal és a fiatalka Sárakkal eleget foglalkoztam, kortársaimra tereltem - meglehetősen nehezen - figyelmemet, és csodálkozva tapasztaltam: korosztályom jelentős része tagja a szervezetnek. Miért? kérdezgettem őket, hiszen enélkül is annyi gondja, baja van az ember szegényebbik fiának: munka mellett tanulás, a gyerek óvodai elhelyezése, a szakmai fejlődés, a normális életet biztosító lakás megszerzése, és a többi, ésatöbbi. Vajon miért vállalnak plusz terhet az egyéb, bokrosan növekvő felelősség tetejébe?

Amikor rá kellett döbbenjek, ennek a befejezésére se módom, se helyem, se tájékozottságom nincs, felbontottam a tanácstalanság idejére tartalékolt Lovas Russiánt, öblögettem vele. Egy óra alatt messzire távolodva a tanácstalanság depressziós vermétől, lemezjátszót kikapcsolva, villanyokat le, előbújtam a füstös oduból, amely behatároltságával gúzsba köti képzeletemet, leültem hát a már ágyba dugott kölykök mellé, hogy bár kedvetlenül, kötelességszerűen, de teljesítsem az esti mesemondást: hétfő lévén.

Összeszedtem magam. Aztán még keményebben össze.

- Volt egyszer egy tengerész, aki halála előtt összehívatta fiait, és így beszélt, volt egyszer egy tengerész, aki halála előtt összehívatta fiait, és így be-

szélt, volt egyszer egy tengerész, aki halála előtt összehívatta fiait, és így beszélt, volt egyszer egy tengerész, aki halála előtt összehívatta fiait, és így beszélt...

- Apa nem unod még ezt a rohadt tengerészt? - kérdezte a fiam.

- Nem, fiatalúr. Nem unom még...

- Akkor folytasd.

És folytattam: Volt egyszer egy tengerész, aki halála előtt összehívatta fiait, és így beszélt, volt egyszer egy tengerész, aki halála előtt összehívatta fiait, és így beszélt, volt egyszer egy tengerész, aki halála előtt összehívatta fiait, és így beszélt, volt egyszer egy tengerész, aki halála előtt összehívatta fiait, és így beszélt, volt egyszer egy tengerész, aki halála után összehívatta fiait, és így beszélt...

- Hecj! - csapott le a gyerek: - Hogyhogy halála után? Ha meghalt, már nem tudja összehívani!

HÁT ENNYI A KERÍTÉS

Hát ennyi a kerítés, mely szervesen összenőtt titkári hivatalom első hónapjaival. Ha hihetetlennek tűnik, kételkedőknek javallom a nyomozást, bár aki részese volt ezen vérzivataros cseményeknek, úgyis letagadja. Mint én is. Természetesen.

